

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Altes Testament, 2. Teil - Cod. Aug. perg. 89

[S.l.], Datierung unklar

Daniel propheta; prologus

[urn:nbn:de:bsz:31-67620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67620)

una. Et contra terminū beniamin
 a plaga orientali usq; ad plagam oc
 cidentale simeon una. Et sup termi
 nū simeonis a plaga orientali usq;
 ad plagam occidentis ysachar una.
 Et sup terminū ysachar a plaga ori
 entali usq; ad plagam occidentale za
 bulon una. Et sup terminū zabu
 lon a plaga orientali usq; ad plagam
 maris gad una. Et sup terminū gad
 ad plagam austrī in meridie. Et erit
 finis de thamar usq; ad aquas tra
 ditionis cades hereditas contra
 mare magnū. Hec ē terra quā mit
 tetis in sortem tribub; isrl. et hec par
 tiones ear. ait dñs dñs. Et hi egressus
 ciuitatis. A plaga septentrionali quā
 gentos et quatuor milia mensurabis.
 et porte ciuitatis in omnib; tribub; isrl.
 porte tres a septentrionale. Porta
 ruben una. porta iuda una. et porta
 leui una. et ad plagam orientalem quā
 gentos et quatuor milia. et porte tres. Por
 ta ioseph una. porta beniamin una.
 porta dan una. et ad plagam meri
 dianam quā gentos et quatuor milia me
 turis. Porta simeonis una. porta
 ysachar una. porta zabulon una.
 et ad plagam occidentalem quā gen
 tos et un. milia. et porte eor. tres.
 Porta gad una. porta aser una. por
 ta neptalim una. Parantū decē et
 octo milia. et nomen ciuitatis exil
 la dic. dñs ibidem. **Explicit here
 dnel. ppha. Incipit plog. damel. pphie.**

Danielis pphiam uir
 ta septuaginta interpretes
 dñi saluatoris eccle nō
 legunt utemes theodu
 nonis editione. et hoc cur acciderit

nescio. Sive enim quia sermo chaldaic
 us ē. et quibusdam interpretibus anis elo
 quo discrepat. noluerūt septuagi
 ta interpretes easdem lineas intransi
 latione seruare. siue sub nomine
 eor ab alio nescio quo uisus chalde
 am linguā sciēte editus ē liber. si
 ue aliud quod cause extiterit ignoras.
 hoc unū affirmare possū quod multū
 aueritate discordet. et recto iudicio
 repudiatus sit. Sciendū quippe dani
 elem maxime et eorum hebraicis
 quidem litteris. sed chaldaico sermone
 conscriptos. et unā ieremie pycopē.
 iob quoque cū arabica lingua habe
 re plurimā societate. Denique et ego
 adolescentulus per quatuordecim et tul
 lii lectionē ac flores rethoricos cū
 me in lingue huius p̄tinuū reclusis
 sem. et multo iudice multoque tempore
 uix cepissem auhelantia striden
 naque uerba resonare. et quasi p̄p̄
 tam ambulans tarū desup hunc
 aspicerē. impēgi nouissime mda
 nielē. et tanto redio affectus sū.
 ut desipatione subita omnē labo
 rem ueterem uoluerim contemp
 nere. verū adhortante me quodā
 hebreo. et illud in sua lingua cre
 bris ingerente. labor omnia uin
 cit improbus. qui in uidebar sci
 olus inter hebreos. cepi rursus di
 scipulis eē chaldaicus. Et ut uerū
 fatear usq; ad p̄sentē diē magis
 possim sermonē chaldaicū legere
 et intelligere quā sonare. Hec idcir
 co refero ut difficultatē danielis
 uob ostendem. qui apud hebreos
 nec si sanne habet hystoriā. nec
 ymnū trū pueror. nec belis

draconibusque fabulas. Quas nos
quia in toto orbe disperse sunt uerum
ante posito easque uigilante subie-
cimus: ne uideremur apud impi-
tos magnam partem uoluminis de-
truncasse. Audiuimus ego quendam de
ceperunt uidere: cum susanne deride-
ret historiam: et agere nescio quo di-
ceret esse confictam illud opponere. et
orientum quoque africanus opposuit
ethimologias has. 2. o. i. 090212.
has ethimologias. arto. toy xl.
horozica. iario. 20y. ut dicat.
Apote scinu scise. Apote prmu
pulle de greco sermone descende.
Cuius rei nos intelligentiam hanc
posuimus nostris dare. ut uerbi gratia
dicamus ab arbore ilice dixisse eum
ilico peas. et alenitio in lenite te co-
muniat anglis. ul' n' lenite peas. aut
lenite idem flexibilis ducaris admoz
te: siue aliud quid ad arboris nomini
conueniens. De uide tantum fuisse
otum tribus pueris cauillabatur. ut
in ammo estu. antea incendu me-
tro ludere. et yordine ad laude.
di elementa omnia puocarent. aut
qd miraculu. diuineque inspiratio-
nis iudicium. I' draconem in fectum
offa picis. I' succiditum belis machi-
nas dephenas. que magis prude-
tia sollertis uiri quam prophetali spu
essent ppetata. Cui uero adaba-
tue ueniretur: et de uide ad chaldeam
rapum discolorum lectitabat: que rebat
exemplum ubi legissem in toto uere-
ri testamento queque scorum graui uo-
luisse corpore. et in pucto unius ho-
re tanta terrarum spacia transisse.
Cui cum quidam ex nostris satis adlo-

quendum pumptulus hezechielem
adduxisset in mediū. et diceret cum
de chaldeā in iudeā fuisse translātū.
de risit hominē: et ex ipso uolumi-
ne demonstrauit ezechielem in spu
fuisse transpositū. Denique et aploz
aplin nostrum uidelicet ut eruditum ui-
rum. et q' legē ab hebreis didicisset.
nō fuisse ausū affirmare se raptum
in corpore. s; dixisse siue in corpore siue
extra corpus nescio d's scit. His et tali-
bus argumentis: apocritas uulbro ce-
clesie fabulas arguebat. Supra qua re
lectoris arbitrio iudicium derelinquēs.
illud admonco. danielē nō haberi apud
hebreos inter pphas. s; inter eos q' agno-
grata conscripserunt. Interes siquē par-
tes oīs ab eis scriptura diuiditur. in legē.
in pphas. in agnographa. idē in v. et in
octo. et xi. libros: de quo nō ē huius tem-
poris differere. Que autē ex hoc ppha.
inimico contra hunc librum. porphyrius
obiciat. testes s; methodius. eusebius.
et apollinaris: qui multis uersuum
in libris ei uelantē respondentes. ne-
scio antiquo lectori satis fecerunt.
Unde obsecro uos opauili et custochi-
um fundans p me additū ptes: ut
quādiu in hoc corpulculo sū scribam
aliquid gratū uobis: utile eccle: dignū
posteris. Presentiū quippe iudicis ob-
latrammū nō sans moueor: qui in u-
triusque partē aut amore labuntur
aut odio. **Explicit plogus. Incipit**

Danielē alius plogus.
tam opis compendio quas
utilitatis testimonio. ceteri
pphis nulli ambigendū excellentio-
rem esse. qualis tempus aduenit d.
et manifesta signa ei ppalant que q'

psingulos dies de cibis suis. ⁊ de uino uide bibebat ipse. ut emitti-
 tribus annis p̄ca starent in conspec-
 tu regis. fuerunt ergo inter eos de
 filiis iude. daniel. ananias. misa-
 el. ⁊ azarias. Et imposuit eis p̄po-
 situs eunuchor. nomina. danieli
 balthasar. ananie sydrac. misaheli
 misac. ⁊ azarie abdenago. **P**osui-
 it aut̄ daniel in corde suo ne pollu-
 eretur de mensa regis. neq; de ui-
 no potus ei. Et rogauit eunuchor-
 r̄u p̄positū ne contaminaretur. De-
 dit aut̄ d̄s danieli gr̄am ⁊ miām in
 conspectu p̄ncipis eunuchor. Et ait
 p̄nceps eunuchor. ad danielē. Ti-
 meo ego d̄n̄m meū regem. q̄ consti-
 tuit uobis cibū ⁊ ponū. Qui si uide-
 rit uultus uos macilentiores p̄ce-
 ris adolescentib; cocuis ur̄is. con-
 demnabitis caput meū regi. Et dixit
 daniel ad malasar. que constituet
 p̄nceps eunuchor sup̄ danielē. a-
 naniam. misacem ⁊ azariam. **T**ep-
 ta nos obsecro seruos tuos dieb; de-
 cē. ⁊ dentur nobis legumina adue-
 scendū. ⁊ aquā adbibendū. ⁊ cōtem-
 plare uultus ur̄os. ⁊ uultus pueror.
 q̄ uestamur abo regio. ⁊ sicut uidis
 sic facias cū seruis tuis. Qui audito
 sermone huiusmodi. temptauit eos
 dies decem. Post aut̄ dies decē. appa-
 ruerunt uultus eor. meliores ⁊ cor-
 pulentiores. p̄om̄ib; pueris q̄ ueste-
 bantur abo regio. Porro malasar tol-
 lebat cibaria ⁊ uinū potus eor. da-
 batq; eis legumina. Pueris aut̄ his
 dedit d̄s scientiā ⁊ disciplinā in om̄i
 libro ⁊ sapientiā. danieli aut̄ intelli-
 gentiā om̄iū uisionū ⁊ somniorum.

Completis itaq; dieb; post quos
 dixerat rex ut introducerentur.
 introduxit eos p̄positus eunuchorū i
 conspectu nabuchodonosor. Cuiq; lo-
 cutus eis fuit rex. si s̄ inuenti de u-
 niuersis tales ut daniel. ananias.
 misael. ⁊ azarias. Et steterunt i con-
 spectu regis. ⁊ om̄e ūbū sapientie ⁊
 intellectus qd̄ scisatatus ē ab eis rex.
 Inuenit incis decuplū sup̄ cunctos ari-
 olos ⁊ magos. q̄ ciuit̄ in uniuerso
 regno ei. fuit aut̄ daniel usq; ad annū
 p̄mum cyri regis.

In anno sc̄dō regni nabuchodonosor
 uidit nabuchodonosor somniū. ⁊ cō-
 territus ē sp̄e ei. ⁊ somniū ei fugit
 ab eo. **P**recepit ergo rex ut uocare-
 tur arioli ⁊ magi. ⁊ malefici ⁊ chaldei.
 ut iudicaret regi somnia sua. Qui
 cum uenissent. steterunt corā regē. Et
 dixit ad eos rex. **V**idi somniū. ⁊ men-
 te confusus. ignoro qd̄ uiderim. **R**e-
 sponderūt chaldei regi. syriac. **R**ex
 in sempiternū inue. **D**ic somnium
 seruis tuis. ⁊ interpretationē ei iudica-
 bimi. Et respondit rex chaldeis. **S**er-
 mo recessit a me. **N**isi iudicaueritis
 m̄i somniū ⁊ coniecturā ei. p̄bitis
 uos. ⁊ domus ur̄e publicabunt. **S**i
 aut̄ somniū ⁊ coniecturā ei narraue-
 ritis. p̄mia ⁊ dona ⁊ honore multū
 accipietis a me. **S**omniū ḡ ⁊ inter-
 pretationē ei iudicate m̄i. **R**esponderit
 sc̄dō. ⁊ dixit. **R**ex somniū dicat ser-
 uis suis. ⁊ interpretationē ei iudicabimi.
Respondit rex. ⁊ ait. **C**erte noui q̄a
 tempus redimatis. **S**cientes qd̄ recessit
 a me sermo. **S**i ḡ somniū n̄ iu-
 dicaueritis m̄i. una ē de uobis iente-
 na. qd̄ interpretationē qq; fallacē ⁊

deteptione plenā cōposueritis. ut loquamini in donec tempus permaneat. Somnium itaq; dicitur in. ut sciam quod interpretationē quorū ei uerā loquamini. Respondētes g̃ chaldei. coram rege dixerunt.

Non ē homo sup̃ terram q̃ sermo nē tuū rex possit implere. s; neq; regū q̃sq̃uā magnus & potens uerū huiusmodi satisfatur ab omni ariolo & mago & chaldeo. Sermo ē quē tu rex queris grauis ē. nec repletur q̃sq; q̃ iudicat illū in conspectu regis. exceptis duobus quorū nō ē cū hominib; conuersatio. Quo audito rex. in furore & ira magna p̃cepit ut p̃iret om̃s sapientes babilonis. Et egressa sententia. sapientes uerficiebantur. Querēbā turq; daniel & socii ei. ut p̃iret.

Tunc daniel requisit de lege atq; sententia ab arioch p̃ncipe milicie regis qui egressus fuerat adiutricios sapientes babilonis. Et interrogauit eū qui a rege potestate accipat. quā obcausam tam crude-
lis sententia a facie eēt regis egressa.

Quoniam ergo rem indicasti arioch danieli. daniel ingressus rogauit regem ut tempus daret ei ad solutionē indicandam regi. Et ingressus ē domū suam ananiamq; misaheli & azarie sociis suis indicauit negotiū. ut quererent misericordiam a facie dei sup̃ sacramento isto. & p̃iret daniel & socii ei cū ceteris sapientibus babilonis. Tunc danieli p̃uisione nocte mysteriū reuelatū ē. Et breue dixit daniel dō celi. & locutus ait. Sit nom̃ dñi benedictū a sclo et

usq; in scilicet. quia sapientia & fortitudo ei s̃. & ip̃e mutat tempora & etates. transfert regna atq; constituit. Dat sapientiā sapientibus. & scientiam intelligentibus disciplinā. Ip̃se reuelat. p̃funda & abscondita. & nouit intencibus constituta. & lux cū eo ē. Tibi dō patrū meorū confiteor atq; laudo. q̃ sapientiā & fortitudinē dedisti m̃. & nunc ostendisti m̃ que rogauim̃ te. quia sermonē regis apuisti nobis. Et post hec daniel ingressus ad arioch quē constituerat rex. ut p̃deret sapientes babilonis. sic ei locutus ē. Sapientes babilonis ne p̃das. introduc me in conspectu regis. & solutionē regi narrabo.

Tunc arioch festinus introduxit danielē ad regem. & dixit ei. Iuueni hominē de filiis transmigrationis iude. q̃ solutionē regi annunciet. Respondit rex & dixit danieli. cui nom̃ erat balthasar. Putasne uere potes indicare somnium q̃ uidi. & interpretationē ei. Et respondit daniel corā rege. & ait. Miserū quod rex interrogat sapientes. magi. & arioli. & artifices nequeunt indicare regi. s; ē dō in celis reuelans mysteria qui indicauit t̃ rex nabuchodonosor q̃ uentura sunt nouissimis temporibus. Somnium tuū & uisiones capitis tui incubili tuo. huiusmodi sunt.

Tu rex cepisti cogitare in stratu tuo. quid eēt futurū post hec. & qui reuelat mysteria. ostendit tibi que uentura s̃. Nichi q̃q; nō insipientia que ē in me plus q̃ in iunctis uiuentibus sacramentum hoc reuelatū ē. s; ut interpretario

daniel

regi manifesta fieret. et cogitatione
 mentis tue scires. Tu rex uidebas.
 et ecce quasi statua una grandis. Sta-
 tua illa magna et statura sublimis
 stabat contra te. et intus ei erat
 terribilis. Huius statue caput ex
 auro optimo erat. pectus autem et bra-
 chia de argento. porro uenter et fe-
 moza exere. tibi autem ferree. pedum
 quedam pars erat ferrea. quedam fic-
 tilis. Videbas ita donec abscisus est
 lapis de monte sine manibus. et pos-
 sit statuam impedire ei ferreis. et fic-
 tilibus. et comminuit eos. Tunc con-
 trita sunt pariter ferrum. testa. es. ar-
 gentum. et aurum. et redacta quasi in
 fauillam est uer aree rapta sunt uetero.
 nullusque locus inuentus est in eis. La-
 pis autem qui percussit statuam factus
 est mons magnus. et impleuit uni-
 uersam terram. Hoc est somnium. In-
 terpretationem quoque ei. dixit coram te
 rex. Tu rex regum es. et deus celi reg-
 num et fortitudinem et imperium et gloriam
 dedit tibi. et omnia in quibus habitant fi-
 lii hominum. et bestie agri. uolucres
 que celi dedit in manu tua. et subdi-
 tione tua uniuersa constituit.
 Tu es ergo caput aureum. et post te co-
 surget regnum aliud minus te. Et
 regnum tertium aliud erit quod impa-
 bit uniuersam terram. et regnum quar-
 tum erit uelut ferreum. Quomodo
 ferrum comminuit et domat omnia. sic
 comminuet omnia hec et conteret. Por-
 ro quia uidisti pedum et digitorum par-
 tem teste figuli. et partem ferream. reg-
 num diuisum erit. quod tamen de pla-
 tario ferri orietur. Secundum quod uidisti
 ferrum mixtum teste exluto. et digitos

pedum ex parte ferreos. et ex parte
 fictiles. ex parte regnum erit solidum
 et ex parte contritum. Quia autem uidisti
 ferrum mixtum teste exluto. commisce-
 buntur quidem humano semine. sed
 non adherent sicut ferrum miseri-
 tum non potest teste. Iudicibus autem regnum il-
 lorum suscitabit deus celi regnum quod metum
 non dissipabitur. et regnum eius ipse
 alteri non tradetur. Comminuet et con-
 sumet uniuersa regna hec et ipsum sta-
 bit ueternum. secundum quod uidisti quod de
 monte abscisus est lapis sine manibus.
 et comminuit testam et ferrum. et es. et ar-
 gentum. et aurum. Deus magnus ostendit regi.
 quod uentum est postea. Et uerum est somni-
 um. et fidelis interpretatio eius. Tunc rex na-
 buchodonosor cecidit in faciem suam et da-
 nielem adorauit. et hostias et incensum
 precepit ut sacrificarent ei. Loquens
 ergo rex. ait danieli. Vere deus uir deus deorum
 est. et dominus regum. et reuelans miseria.
 quoniam ponisti apertum sacrificium huius. Tunc
 rex daniellem in sublime extulit. et
 munera magna et multa dedit ei. et
 constituit eum principem super omnes. princi-
 pas babilonis. et prefectum et magistrum
 super cunctos sapientes babilonis. Da-
 niel autem postulauit arege. et constitu-
 it super omnia opera pryncipis babilonis
 sydrac. misac. et abdenago. ipse autem
 daniel erat in foribus regis.

Nabuchodonosor rex fecit statu-
 am auream altitudinis cubito-
 rum sexaginta. latitudinis sex. et statuit
 eam in campo duram pryncipis babilo-
 nis. Itaque nabuchodonosor misit ad
 congregandos satrapas. magistrum
 et iudices. duces et tyrannos et prefectos.
 omnesque principes regionum. ut conue-

cubito-

mient addedicationē statue quam
 crexerat nabuchodonosor rex. Tunc
 congregati s̄ sarrapc. magistratus ⁊
 iudices. duces ⁊ tyranni ⁊ optimates.
 qui erant in potestantibus ⁊ statutis. ⁊ uni
 uersi p̄ncipes regionū. ut conuenerēt
 addedicationē statue quā crexerat
 nabuchodonosor rex. Stabant autē in
 conspectu statue quā posuerat nabu
 chodonosor rex. ⁊ p̄co clamabat ualē
 ter. Vob dicitur p̄p̄tis. t̄bulis ⁊ linguū.
 In hora qua audieritis sonitū tube
 ⁊ fistule ⁊ cithare. sambuce ⁊ psalte
 ri. ⁊ symphonie. ⁊ uniuersi generis
 musicorū. cadentes adorare statuam
 aureā quā constituit nabuchodono
 sor rex. Si quis autē n̄ p̄stitutus adoraue
 rit. eadem hora mittetur in fornacē
 ignis ardentis. Post hec ḡ statim
 ut audierūt om̄is p̄p̄ti sonitū tube.
 fistule ⁊ cithare. sambuce. ⁊ psalte
 ri. symphonie. ⁊ om̄is generis mu
 sicorū. cadentes om̄is p̄p̄ti ⁊ t̄bz ⁊ lin
 gue adorauerūt statuā aureā. quā
 constituerat nabuchodonosor rex.
 Statimq; in ipso tempore accedentes
 uiri chaldei. accusauerunt iudeos. dix
 eruntq; nabuchodonosor regi. Rex
 metū uue. Tu rex posuisti decre
 tū. ut om̄is homo qui audierit so
 nitū tube. fistule. ⁊ cithare. sambu
 ce. ⁊ psalteri ⁊ symphonie ⁊ uniuersi
 generis musicorū. p̄sternat se ⁊ adoret
 statuā aureā. si quis autē n̄ p̄cādens
 adorauit. mittatur in fornacē ignis
 ardentis. Sūt ḡ uiri iudei quos consti
 tuit sup̄ om̄ia opa regionis babilo
 nie. sydrac. misach. ⁊ abdenago. vi
 ri isti rex contempserūt decretū tu
 ū. Deos tuos n̄ colunt. ⁊ statuā au

ream quā crexisti n̄ adorant. **am**
Quone nabuchodonosor in furore
 ⁊ ira p̄cepit ut adducerent
 sydrach. misach ⁊ abdenago. Qui cō
 festim adducti s̄ in conspectu regis.
 P̄nuntiansq; nabuchodonosor rex.
 ait eis. Vere ne sydrach. misach ⁊
 abdenago. deos meos n̄ colitis. et
 statuā aureā quā constituit n̄ adoratis.
 Nunc si si estis pauci. quantūq; ho
 ra audieritis sonitū tube. fistule.
 ⁊ cithare. sambuce. ⁊ psalteri. et
 symphonie. om̄isq; generis mu
 sicorū. p̄sternite uos ⁊ adorare statu
 am quā feci. Quod si n̄ adoraueritis.
 eadem hora mittentur in fornacē
 ignis ardentis. Et quis s̄ d̄s quē eripi
 ar uos de manu mea. Responden
 tes sydrach. misach ⁊ abdenago.
 dixerunt regi nabuchodonosor.
 Non oportet uos de hac re respō
 dere. Ecce enim d̄s n̄r quem colimus.
 potest eripere nos de camino ignis
 ardentis. ⁊ de manibus tuis liberare nos.
 Quod si noluerit. notū sit t̄ rex quod
 deos tuos n̄ colimus. ⁊ statuā aure
 am quā crexisti n̄ adoramus. Tunc
 nabuchodonosor repletus ē furore.
 ⁊ aspectus faciei illius immutatus
 ē sup̄ sydrach. misach ⁊ abdenago.
 Et p̄cepit ut succenderentur fornax
 septuplū quam succendi consue
 uerunt. ⁊ uiris fortissimis decreuerunt
 tui suo iussit. ut ligatis pedibus sy
 drach. misach ⁊ abdenago. mitterēt
 eos in fornacē ignis ardentis. Et cō
 festim uiri isti uincti tū braciis suis
 ⁊ hirs ⁊ calcamentis ⁊ uestibus.
 missi s̄ in mediu ignis ardentis. Nam
 iussio regis urgebat. fornax autē

succensa erat minus. Porro viros
 illos qui miserant sydrac misac
 ⁊ abdenago. interfecta flamma
 ignis. Viri autē hi tres id est sydrac
 misac. ⁊ abdenago. ceciderunt ī
 medio camini ignis ardentis col
 ligati. **E**t ambulabant ī me
 dio flammie. laudantes dñm ⁊ be
 nedicentes dño. **S**tans autē aza
 rias orauit sic. aperuitq; os suū ī
 medio ignis. ⁊ ait. **B**enedictus es
 dñe d's patrū nrōz ⁊ laudabis et
 glōsū nomī tuū ī sc̄la. qz iust' es.
 monūbz que fecisti nobis. ⁊ uniu
 sa opa tua uera. ⁊ uic tue recte. ⁊
 om̄ia iudicia tua uera. Iudicia enī
 uera fecisti iuxta om̄ia que indux
 isti sup nos ⁊ sup ciuitatē sc̄am pa
 trū nrōz ierlm. qz in ueritate ⁊ ī
 iudicio. induxisti om̄ia hec. ppter
 peccata nr̄a. **P**eccauimus enī ⁊
 inique egimus recedentes a te. ⁊
 deliqui monūbz. ⁊ p̄cepta tua nō
 audimus nec obseruauim'. nec
 fecimus sicut p̄cepas nobis. ut be
 ne nobis esset. **O**m̄ia ḡ que indux
 isti sup nos. ⁊ uniuersa que fecisti
 nobis uero iudicio fecisti. **E**t tradi
 disti nos ī manūbz inimicōz nr̄oz
 ⁊ pessimoz p̄uaticatoz nr̄oz. ⁊ regi ī
 iusto ⁊ pessimo ultra om̄nē terrā.
 ⁊ nunc nō possum' ap̄ire os. **C**ōfu
 sio ⁊ obprobriū facti sum' seruis tu
 is. ⁊ his qui colunt te. **N**e quesim'
 tandas nos ī perpetuū p̄p̄ nomē
 tuū. ⁊ ne dissipēs testamētū tuū.
 necq; auferas m̄am tuā a nob'. p̄p̄
 abrahā dilectū tuū. ⁊ ysaac ser
 uū tuū. ⁊ isrl sc̄m tuū. quibz locut'
 es pollicens qd multiplicares

sem' eoz sicut stellas celi. ⁊ sicut
 arenā que ī litore maris. **Q**uia
 dñe immuniti sum' plus qm om̄s
 gentes. sum'q; humiles ī uniuersa
 terra. hodie ppter peccā nr̄a. ⁊ nō
 ē ī tēp̄e hoc p̄ncips ⁊ p̄pha et
 dux. necq; holocaustū necq; sacrifici
 cū necq; oblatio necq; incensū. necq;
 locus p̄mitiaz corā te. ut possim'
 inuenire m̄am tuā. s; ī anima con
 trita ⁊ spū humilitatis suscipiam'.
Sicut ī holocaustū arietū ⁊ th̄uroz.
 ⁊ sicut ī milibz agroz pinguiū. sic
 fiat sacrificiū nr̄m ī conspectu tuo
 hodie ut placeat t'. qm nō ē confusio
 confidentibz nr̄e. **E**t nunc sequimur
 intoto corde ⁊ timemus te. ⁊ queri
 mus faciē tuā. **N**e confundas nos.
 s; fac nobiscū iuxta m̄. ī consuetudinē
 tuā. ⁊ scdm multitudinē misericordie
 tue. **E**t erue nos ī mirabilibz tuis.
 ⁊ da glām nomini tuo dñe. ⁊ cōfun
 dantur om̄s q̄ ostendunt seruis tu
 is mala. **C**onfundantur monū
 potentia tua. ⁊ robur eoz contem
 tur. ⁊ sciant qd tu dñs d's solus et
 glōsus sup orbem terraz. **E**t nō cessa
 bant qui miserant eos ministri
 regis succendere fornacē naphtha
 ⁊ stypa ⁊ pice. ⁊ malleolis. **E**t ef
 fundebatur flāma sup fornacem
 cubis quadraginta nouē. ⁊ erupit.
 ⁊ incendit quos reppit iuxta for
 nacē de chaldeis. **A**ngls autē dñi de
 scendit cū azaria ⁊ locus ei ī fornacē.
 ⁊ excussit flammā ignis de for
 nate. ⁊ fecit mediū fornacis quasi
 uentū rois flantē. **E**t nō tetigit eos
 omnino ignis necq; contigit. nec
 quicq; molestie intulit. **T**unc hi nr̄e

quasi ex uno ore laudabant dñm et
 glorificabant et bñdicbant tñ in forma
Benedict' es dñs cõ te dicentes.
 Bñs patrũ nrõz: et laudabilis et
 gl'osus et sup exaltatus in sc'la. Et be
 nedc'm nomĩ gl'e tue sc'ñ: et lauda
 bile et sup exaltatũ monibz sc'lis.
Benedictus es in templo sc'õ gl'e
 tue: et sup laudabilis: et sup gl'osus
 in sc'la. **B**enedictus es in throno
 regni tui: et sup laudabilis et sup
 exaltatus in sc'la. **B**enedict' es q̃
 intueris abyssos: et sedes sup che
 rubim: et laudabilis et sup exaltat'
 in sc'la. **B**enedictus es in firmamē
 to celi: et laudabilis et gl'os' in sc'la.
Benedicite omnia opa dñi dño:
 laudate et sup exaltate eũ in
 sc'la. **B**enedicite angeli dño dñi:
 laudate et sup exaltate eũ in sc'la.
Bened' celi dño: laudate et sup ex
 altate eũ in sc'la. **B**ened' aque os
 que sup celos s̃ dño: laudate et s̃
 exaltate eũ in sc'la. **B**en' om̃s vir
 tutes dñi dño: laudate et sup exal
 tare eũ in sc'la. **B**ened' sol et luna
 dño: laudate et s̃ exaltate eũ in sc'la.
Bened' stelle celi dño: laud' et s̃
 exaltate eũ in sc'la. **B**ened' om̃is
 ymber et ros dño: laud' et sup exal
 tare eũ in sc'la. **B**ened' om̃is sp̃s di
 dño: laud' et sup exaltate eũ in sc'la.
Bened' ignis et estus dño: laud' et s̃
 exaltate eũ in sc'la. **B**ened' frigus et
 estas dño: laud' et sup exaltate eũ in sc'la.
Ben' rores et pruina dño: laud' et s̃
 exaltate eũ in sc'la. **B**en' gelu et frig'
 dño: laud' et sup exaltatus eũ in sc'la.
Ben' glacies et nives dño: laud' et s̃
 exaltate eũ in sc'la. **B**en' noctes et di

es dño: laud' et s̃ ex. e. in sc'la. **B**e
 ned' lux et tenebre dño: lau. et sup ex.
 eũ in sc'la. **B**en' fulgura et nubes dño:
 laud' et s̃ exal. e. in sc'la. **B**enedictar' e
 ra dño: laudet et sup exalter eũ in sc'la.
Ben' montes et colles dño: laud' et
 sup exal. e. in sc'la. **B**en' uniuersa ger
 minantia in terra dño: la. et s̃ ex. e.
 in sc'la. **B**en' fontes dño: lau. et s̃ ex. e. in sc'la.
Ben' maria et flumina dño: l. et s̃
 ex. e. in sc'la. **B**en' cete et om̃a q̃ mouē
 tur in aquis dño: l. et s̃ ex. e. in sc'la. **B**en'
 om̃s uolucres celi dño: l. et s̃ ex. e. in sc'la.
Ben' om̃s bestie et pecora dño: l. et
 s̃ ex. e. in sc'la. **B**en' filii hominũ dño:
 l. et s̃ ex. e. in sc'la. **B**enedictar' isrl' dño:
 laudet et s̃ ex. e. in sc'la. **B**en' sacerdotes
 dñi dño: l. et s̃ ex. e. in sc'la. **B**en' serui
 dñi dño: l. et s̃ ex. e. in sc'la. **B**en' sp̃s et
 aie iustoz dño: l. et s̃ ex. e. in sc'la. **B**en'
 sc'i et humiles corde dño: l. et s̃ ex. e. in sc'la.
Ben' anania. azaria. misahel dñi
 l. et s̃ ex. e. in sc'la. quia eruit uos de
 inferno. et saluos fecit de manu
 mortis: et leberant de medio ar
 dentis flãme. et de medio ignis
 eruit uos. **C**onfitemini dño.
 qm̃ bonus: qm̃ in sc'la sua ei. **B**e
 nedicite om̃is religio si dño dñs de
 oz: laudate et confitemini ei quia
 in om̃ia sc'la misericordia ei. **H**uc usq̃
 ñ habetur in hebreo sed et que
 posuim' de hereticis et uanila
 que non edita sũt
Ben' nabeuchodonosor rex
 obstupuit. et surrexit
 prope et ait optimanb'
 suis. Nonne tres uiros inuimus
 in medio ignis non perditos: qui respo
 dentes regi. dixerunt. uere rex. Re

Benedicite om̃is religio si dño dñs de
 oz: laudate et confitemini ei quia
 in om̃ia sc'la misericordia ei. **H**uc usq̃
 ñ habetur in hebreo sed et que
 posuim' de hereticis et uanila
 que non edita sũt
Ben' nabeuchodonosor rex
 obstupuit. et surrexit
 prope et ait optimanb'
 suis. Nonne tres uiros inuimus
 in medio ignis non perditos: qui respo
 dentes regi. dixerunt. uere rex. Re

spondit et ait. Ecce ego uideo uirum
 quantum solutos et ambulantes
 in medio ignis. et nichil corrupti
 onis est in eis. Et species quartus si
 mulis filio dei. Tunc accessit nabu
 chodonosor rex ad hostium fornaci
 as ignis ardentis. et ait. Sydrach
 misach et abdenago serui dei excelsi
 si uiui. egredimini et uenite. Sati
 que egressi sunt sydrach misach et ab
 denago de medio ignis. Et con
 gregati sarape et magistratus et iu
 dices et potentes regis. contempla
 bantur uiros illos. quoniam nichil in
 restans habuissent ignis in corporibus
 eorum. et capillus capitis eorum non esset
 adustus. et saraballa eorum non fuisset
 immutata. et odor ignis non transisset
 per eos. Et erumpens nabuchodonosor
 ait. Benedictus deus eorum sa
 drach. uidehabet misach. et abdena
 go. qui misit angelum suum et eruit ser
 uos suos. quia crediderunt in eum. et uir
 bum regis immutauerunt. et tradide
 runt corpora sua ne seruirent. et ne
 adorarent omnem deum excepto deo
 suo. **Amne** ergo positum est hoc decre
 tum. ut omnis populus et tribus et lingua
 quocumque locuta fuerit blasphemiam
 contra deum sydrach misach et ab
 denago dispiciat. et domus eius uaste
 tur. **Atque** est enim deus altius qui possit
 ita saluare. Tunc rex promouit sy
 drach misach et abdenago in prin
 cia babilonis. Nabuchodonosor
 rex omnibus populis gentibus et linguis.
 qui habitant in uniuersa terra.
Pax uobis multiplicentur. **Signa**
 et mirabilia fecit apud me deus ex
 celsus. **Placuit** ergo michi predicare

signa eius quia magna sunt. et mirabilia
 eius quia fortis. et regnum eius regnum
 sempiternum. et potestas eius in gene
 ratione et generatione.

Ego nabuchodonosor quietus
 eram in domo mea. et florens
 in palatio meo. somnium uidi quod per
 terruit me. et cogitationes mee
 in stratu meo. et uisiones capitis
 mei conturbauerunt me. Et pro me
 propositum est decretum ut introducerentur
 in conspectu meo cuncti sapi
 entes babilonis. et ut solutionem
 somnium iudicarent michi. Tunc ingre
 diebamur aruoli. magi. chaldei et aru
 spites. et somnium narraui in conspec
 tu eorum. et solutionem eius non iudicauerunt
 michi. donec collega ingressus est in conspec
 tu meo daniel. cui nomen balthasar se
 cundum nomen dei mei. qui habet spiritum
 deorum. scilicet in semetipso. et somnium
 coram eo locutus sum. **Barthasar** prin
 ceps aruolorum. quem ego scio quod spiritum de
 orum scilicet habeas in te. et omne sacramen
 tum non est impossibile tibi. uisiones somni
 orum meorum. quas uidi. et solutionem eorum
 narra michi. **Uisio** capitis mei in cubili
 meo. **Uidebam**. et ecce arbor in medio
 terre. et altitudo eius nimia. et magna ar
 bor et fortis. et perennitas eius oritur
 celum. **Aspectus** illius erat usque ad firmos
 uniuerse terre. **Folia** eius pul
 cherrima. et fructus eius uimtus. et esca
 uniuersorum meorum. **Subter** eam habita
 bant animalia et bestie. et in ramis
 eius conuersabantur uolucres celi. et
 ex ea uesciebatur omnis caro. **Uidebam**
 in uisione capitis mei. super stratum me
 um. et ecce uigil et scis de celo descendit.
 et clamauit fortiter. et sic ait. **Succi**

dic arborē: ⁊ p̄adue ramos ei. ⁊ excu-
 nte folia ei. ⁊ dissipate fructū ei. fugi-
 ant bestie que subter eam s̄. ⁊ uolu-
 cres de ramis ei. Veruntam̄ germē
 radicū ei in terra sinit. ⁊ alligetur
 uinculo ferreo ⁊ erit in herbis que
 foris s̄. ⁊ rore celi tinguatur. ⁊ cū feris
 pars ei in herbis sit. Cor ei ab huma-
 no commutetur. ⁊ cor fere detur ei. Et
 septem tempora nuuentur sup̄ eū. In
 sententia uigiliū decretū ē. ⁊ sermo
 scōz ⁊ petitiō: donec cognoscant uiuē-
 tes qm̄ dñatur excelsus in regno ho-
 minū. ⁊ cui cūq; uoluerit dabit illud.
 ⁊ humillimū hominē constituet s̄
 eum. Hoc somniū ubi ego nabu-
 chodonosor rex. Tu ergo balthasar
 interpretationē narra festiui. q̄a om̄s
 sapientes regni mei n̄ queunt so-
 lutionē edicere mi. Tu autē potes: q̄
 sp̄s deoz scōz in te ē. Tunc daniel cu-
 ius nom̄ balthasar cepit intra semet-
 ip̄m tacitus cogitare quasi hora una.
 ⁊ cogitationes ei conturbabant eū.
 Respondens autē rex ait. Balthasar.
 somniū ⁊ interpretatio ei n̄ enūber-
 te. Respondit balthasar ⁊ dixit.
 Dīse mi somniū his q̄ te oderunt.
 ⁊ interpretatio ei hostib; tuis sit. Ar-
 borē qm̄ uidisti sublimē atq; robu-
 stam. cui altitudo p̄tingit usq; ad ce-
 lū. ⁊ aspectus illius usq; in omnem
 terrā. ⁊ rami ei pulcherrimi. ⁊ fruct-
 ei unius ⁊ esca omnū mea. subter
 eam habitant bestie agri. ⁊ in ramis
 ei cōmorantur aues celi. tu es rex q̄
 magnificatus es ⁊ inuallatus. ⁊ mag-
 nitudo tua creuit. ⁊ p̄uenit usq; ad ce-
 lū. ⁊ potestas tua in terminos uniuē-
 terre. Qd̄ autē uidit rex uigilem ⁊ sc̄m

descende de celo ⁊ dice. succidite arbo-
 rē ⁊ dissipate illam. arborē germen
 radicū eius in terra dimitte ⁊ uinciat
 ferro ⁊ erit in herbis foris. ⁊ rore celi cō-
 llygatur. ⁊ cū feris sit babulū ei donec
 septē tempora omnuentur sup̄ eū. hec
 ē interpretatio sententie altissimi. que
 p̄uenit sup̄ dñm meū regē. Cū autē
 te ab hominib; ⁊ cū bestis feris erit
 habitatio tua. ⁊ feniū ut bos come-
 des. ⁊ rore celi in fundis. Septē q̄q;
 tempora mutabuntur sup̄ te. donec sa-
 as qd̄ dominet excelsus sup̄ regnū
 hominū. ⁊ cui cūq; uoluerit det il-
 lud. Qd̄ autē p̄cepit ut relinqueretur
 germen radicū ei id est arboris. regnū
 tuū ē manebit. p̄ qm̄ cognoueris p̄-
 testatē eē celestem. Quā obrem rex
 consiliū meū placeat ē. ⁊ p̄cā tua
 clemosinis redime. ⁊ iniquitates
 tuas misericordis paup̄ū. forsitan
 ignoscat delictis tuis. Om̄ia hec ue-
 nerūt sup̄ nabuchodonosor regem.

Post tunc mensiū duodecim in
 aula babilonis deambulabat.
 Responditq; rex ⁊ ait. Nonne hec
 ē babilon ciuitas magna quā ego
 edificauī in domū regni. in robore
 fortitudinis mee. ⁊ in gloria decoris

Qum adhuc sermo mei.
 cēt more regis. uox de celo
 ruit. Tibi dicitur nabuchodonosor
 rex. Regnū uansit a te. ⁊ ab homi-
 nib; eruent te. ⁊ cū bestis ferisq;
 erit habitatio tua. feniū quasi bos
 comedes. ⁊ septē tempora mutabūt
 sup̄ te. donec saas qd̄ dñetur excel-
 sus in regno hominū. ⁊ cui cūq; uolu-
 erit det illud. Eadem hora sermo p̄-
 pletus ē sup̄ nabuchodonosor. Et

ex hominibus abiectus est. et fenum ut bos
comedit. et rore celi corpus eius infec-
tum est. donec capilli eius in similitudi-
nem aquilae crescerent. et ungues eius
quasi ungues auium. Igitur post fi-
nem dierum ego nabuchodonosor oculis
meos ad celum leuaui. et sensus meus
redditus est mihi. Et altissimo benedixi.
et uentem in seipsum laudavi et gli-
ficavi. quia potestas eius potestas sempiterna
et regnum eius in generatione et ge-
neratione. Et omnes habitatores terre
apud eum in nichilum reputati sunt. Iuxta
uoluntatem enim suam facit tam uirtu-
bus celi quam inhabitatorum terre. et non est
qui resistat manui eius. et dicat ei. Quare
fecisti. In ipso tempore sensus meus
reuersus est ad me. et ad honorem regni
mei decoratus pueri. et figura mea
reuisa est ad me. Et optimates mei et
magistratus mei requisierunt me.
et in regno meo restitutus sum. et mag-
nificentia mea amphoras addita est mihi.
Sunt ergo ego nabuchodonosor lau-
datus et magnificatus. et glorificatus regem celi.
quia opera eius uera. et uis eius iudicialis. et
gradientes in superbia potest humili-

Balthasar rex fecit are.
grande omnium optimatibus
suis mille. et uini quicquid secundum suam bibe-
bat etate. Precepit ergo iam temulen-
tus rex. ut afferrentur uasa aurea
et argentea que asportauerat na-
buchodonosor pater eius de templo quod
fuit in ierusalem. ut biberent uicis rex
et optimates eius. uxoresque eius et cubi-
ne eius. Tunc allata sunt uasa aurea que
asportauerat de templo quod fuerat
in ierusalem. et biberunt uicis rex et op-
timates eius. uxoresque et cubine eius.

Bibebant unum. et laudabant deos
suos aureos et argenteos. creos. fer-
reos ligneosque et lapideos. In eadem
hora apparuerunt digiti quasi ma-
nus hominis scribentis contra can-
delabrum in superficie parietis aule
regie. Et rex aspicebat articulos
manus scribentis. Tunc facies re-
gis omutata est. et cogitationes eius
conturbabant eum. et conpages renium eius
soluebantur. et genua eius ad se inui-
ce collidebantur. Exclamauit itaque
rex fortiter. ut introducerentur magos.
chaldeos. et aruspices. Et proloquens
rex. ait sapientibus babilonis. Qui-
cumque legerit scripturam hanc. et in-
terpretationem eius manifestam mihi fecerit.
purpura uestietur. et torquem auream
habebit in collo. et tertius in regno
meo erit. Tunc ingressi sunt omnes sapie-
tes regis. nec poterunt scripturam lege-
re. nec interpretationem eius indicare regi. Unde
rex balthasar satis conturbatus est. et uol-
tus eius immutatus est. et optimates eius
conturbabantur. Regina autem pro re que ac-
ciderat regi et optimatibus eius domum con-
ueniunt ingressa est. et proloquens ait. Rex
interitum inuenit. Non te conturbent
cogitationes tue. neque facies tua im-
mutetur. Est uir in regno tuo qui spiritum
sanctum habet in se. et in diebus patris
tui scientia et sapientia inuenit in meo.
Nam et rex nabuchodonosor pater meus
principem magorum. incantatorum. chaldeorum.
et aruspicum constituit eum. Pater inquam
tuus orex. etiam spiritus amphorum et prudentior
intelligentiaque et interpretatio son-
norum. et ostensio secretorum. ac solutio li-
gatorum inuenit in meo. hoc est in daniel.
cui rex imposuit nomen balthasar. Huc

naq; daniel uocetur. & interpretacione
 gatur daniel intro **C**narrabit.
 ductus e cora rege. Adque pstatu
 rex ait. Tu es daniel de filiis capti
 uitas iude. que adduxit rex pat
 ris de iudea. Audiu de te qm qm
 deos habeas inte. & scientia intelli
 gentiaq; ac sapientia amphores in
 uente s inte. **E**t nunc ingressi s inco
 spectu meo sapientes magi ut scri
 ptura hanc legerent. & interpretacione ei
 indicarent in. & nequuerunt sentiu
 sermonis hui edic in. Porro ego
 audiui de te. qd possis obscura iter
 ptari. & ligata dissoluere. Si q uales
 scriptura lege & interpretacione ei indica
 re in. purpura ueheris & torquem
 auream circa collu tuu habebis. & t
 uis in regno meo pnceps eris. Ad
 que respondens daniel. ait cora re
 ge. Munera tua s t. & dona domi
 tue alteri da. Scriptura au lega t rex.
 & interpretacione ostenda t. Rex. ds
 altissimi regnu & magnificentiam.
 glam & honore dedit nabuchodonosor
 patri tuo. Et ppter magnificentia
 qm dederat ei. uniuersi ppli. fls & lin
 gue tremebant & metuebant eum.
 Quos uolebat iustificabat. & quos
 uolebat punitabat. & qis uolebat ex
 altabat. & qis uolebat humiliabat.
 Quando au eleuatu e cor ei & sps
 ei obfirmatus e ad supbia. depositu
 e de solio regni sui. & gla ei ablata e.
 & asilus hominu erectus e. S; & cor
 ei cu bestis posu e. & cu onagris
 erat habitatio ei. Item quocq; ut
 bos comederat. & rore celi corpus ei
 infectu e. donec cognosceret quod
 potestate habeat altissimus in regno

hominu. & quietuq; uoluerit su
 scatabit sup illud. Tu quoq; fili ei
 balthasar si humiliasti cor tuu ut sa
 res her omia. & adiuu dominatoie ce
 li eleuatus es. & uasa dni ei allata s
 coram te. & tu & optimates tui. & uxo
 res tue & scubine tue uniu bibulstis in
 eis. Deos quocq; aureos & argenteos. &
 creos & ferreos. ligneosq; & lapideos.
 qui n uident neq; audiunt. neq; se
 tuunt laudasti. Porro dni q habet fla
 tu tuu in manu sua. & omis uitas tuas.
 n glorificasti. Idcirco ab eo nullus est
 articulus man. que scripsit hoc qd
 exaratu e. Hec e au scriptura q dige
 sta e. Mane thetel phares. Et her
 e interpretatio sermonis. Mane nu
 merant ds regnu tuu. & comple
 unt illud. Thetel. appensus es in stari
 ra. & iuentus e minus habens. Pha
 res. dimsum e regnu tuu. & danti e
 medis & ysis. Tunc iubente rege
 indutus e daniel purpura. & circū
 data e torques aurea in collo ei. &
 pdicatu e de eo qd haberet potesta
 te tertius in regno. Eadem nocte
 infectus e balthasar rex chaldeus.
 & darius medus successit in regno.
 annos natus sexaginta duos.

Placuit dario. & constituit sup
 regnu sarrapas centu. ut
 essent intro regno suo. & sup eos
 pncipes tres. ex qbz daniel un erat.
 ut sarrape illis redderent ratione.
 & rex n sustineret aliq; molestia. In
 tur daniel supabat omis pncipes
 & sarrapas. qz sps di amplior erat
 ico. Porro rex cogitabat constituere
 eu sup omne regnu. unde pncipes
 & sarrape qrebant occasione ut in

siur

siur

uenirent danielem ex latere regis.
 Nullas causas et suspensionem
 reperire potuerunt: eo quod fidelis
 esset: et omnis culpa et suspitio non inue-
 niretur in eo. Dixerunt ergo viri illi.
 Non inuenimus danielem hinc ali-
 quam occasionem: nisi forte in lege dei sui.
Quam principes et satrape subri-
 puerunt regi: et sic locuti sunt ei.
 Darius rex: in eternum uive. Consilia
 inierunt omnes principes regni tui: et ma-
 gistratus et satrape. Senatores et iudi-
 ces: ut decretum imperatoris exeat et
 edictum. ut omnis qui petierit aliquam
 petitionem a quo cumque deo et homine
 usque ad xxx. dies. si ante rex irritatur
 in lacum leonum. Nunc itaque rex con-
 firma sententiam et scribe decretum: ut
 non immutetur quod statutum est a mediis et
 ysis. nec peruariari cuiquam liceat.
 Porro rex darius. proposuit et statuit
 edictum. Quod cum danielem cognisset. idem
 constituta lege. ingressus est domum
 suam: et fenestris apertis in fenestralo suo
 contra iherusalem. tribus temporibus in die fle-
 rebat genua sua: et adorabat conti-
 tebanturque coram deo suo. sicut et ante fa-
 cere consueverat. Viri ergo illi cu-
 riosius inquirentes: inuenierunt da-
 nielem orantem et obsecrantem deum suum.
 Et accedentes locuti sunt regi super edic-
 to. Rex nunc non constitutus per om-
 nis homo qui rogaret quicquam de deo
 et hominibus usque ad dies triginta nisi
 te rex. mitteretur in lacum leonum: ad
 quos respondens rex ait. Verus est
 sermo iuxta decretum medicorum et psal-
 tum: quod peruariari non licet. Tunc responde-
 tes. dixerunt coram rege. Daniel de
 filiis captiuitatis iudee non timuit

de lege tua et de edicto quod constitutum
 est: sed tribus temporibus per diem orat
 obsecra-
 tione sua. Quod uerbum cum audisset rex sans-
 ueritatus est. Et per danielem posuit cor-
 ut liberaret eum: et usque ad occasum solis
 laborabat ut erueret eum. Viri autem
 illi intelligentes regem: dixerunt ei.
 Scito rex: quia lex medicorum est ante psal-
 tum. ut omne decretum quod constitutum est. non li-
 ceat immutari. Tunc rex precepit: et addux-
 erunt danielem. et miserunt eum in la-
 cum leonum. Dixitque rex danielem. Deus
 tuus quem colis semper: ipse liberabit te.
 Matusque est lapis unus: et posuitur est
 super os lacus. Que obsignauit rex ani-
 lo suo et anulo optimatum suorum: ne quod
 fieret contra danielem. Et abiit rex
 in domum suam et dormiuit insecutus:
 cibusque non in se in lacum coram eo: in super et son-
 nus recessit ab eo. Tunc rex primo di-
 luculo consurgens: festinus ad lacum
 leonum pergit. Appropinquansque la-
 cum: danielem uoce lacrimabili in clama-
 uit: et affatus est eum. Daniel serue dei ui-
 uentis: deus tuus cum tu seruis semper.
 putasne ualuit liberare te a leonibus?
 Et danielem regi respondens ait. Rex
 in eternum uive. Deus meus misit angelum
 suum et conclusit ora leonum: et non uocu-
 erunt inhi. quia coram eo iusticia est inuen-
 ta sine. Sed et coram te rex de lectum non feci.
 Tunc rex uehementer gaudens est super
 eum: et danielem precepit educi de lacu.
 Conductusque est danielem de lacu: et nulla le-
 sio inuenta est in eo. quia credidit deo suo.
 Jubente autem rege adducti sunt viri illi
 qui accusauerant danielem: et in la-
 cum leonum missi sunt. ipsi et filii et uxores
 eorum. Et non uenerunt usque ad paruum
 tum lacus. donec arripere eos leones.

et omnia ossa eorum comminuerunt. Tunc daniel rex scripsit uniuersis populis tribus et linguis habitantibus in uersa terra. Pax uobis multiplicetur. Amen. Constitutum est decretum: ut in uniuerso impio et regno meo tremiscant et paueant domini danielis. Ipse est enim deus uiuens et eternus in secula: et regnum eius non dissipabitur: et potestas eius usque in eternum. Ipse est liberator atque saluator. faciens signa et mirabilia in celo et in terra: qui liberauit daniel eum de lacu leonum. Porro daniel pseuerauit usque ad regnum dary regnumque cyri perse.

Anno primo balthasar regis babilonis: daniel somnum uidit. Visio autem capitis eius in cubili suo: et somnum scribens. hinc sermone comprehendit: summariimque pstringens ait. Videbam in uisione noctis mea nocte: et ecce quatuor uenti celi pugnant in mari magno. et uisus bestie grades ascendebant de mari diuise uerse. Prima quasi leona: et alas habebat aquile. Aspicebam donec euulsa esset ale eius: et sublata est de terra: et super pedes quasi homo stetit: et cor eius danielis. Et ecce bestia alia similis urso in parte stetit: et tres ordines erant in ore eius et uidentibus eius: et sic dicebant ei. Surge comede carnes plurimas. Post hec aspicebam: et ecce alia quasi pardus: et alas habebat auis. uisus super se: et uisus capita erant in bestia: et potestas data est ei. Post hec aspicebam in uisione noctis: et ecce bestia quarta terribilis atque mirabilis et fortis nimis. Dentibus ferreos habebat magnos: comedens atque comminans: et reliqua pedibus suis conculcans. Dissimilis autem

erat ceteris bestis quas uideram ante eam: et habebat cornua decem. Considerabam cornua: et ecce cornu aliud paruulum ortum est de medio eorum: et facta de cornibus primis euulsa sunt a facie eius. Et ecce oculi quasi oculi hominis erant in cornu isto: et os loquens in gente.

Aspicebam donec thronum in aethere posuisset: et antiquus dierum sedisset. Vestimentum eius quasi nix candidum: et capilli capitis eius quasi lana munda. Thronus eius flamme ignis: rotas eius ignis accensus: flumens igneus rapidusque egrediebatur a facie eius. Et alia milia ministrabant ei: et decies milies cetera milia assistebant ei. Iudicium sedit: et libri apertus. Aspicebam propter uocem sermonum grandium: quos cornu illud loquebatur. Et uidi quoniam interfecta esset bestia: et pulserat corpus eius: et traditum esset ad comburendum igni: aliarum quoque bestiarum ab lata esset potestas: et tempora uite consumpta essent eis usque ad tempus.

Aspicebam ergo in uisione noctis: et ecce in nubibus celi quasi filii hominis ueniebant: et usque ad antiquum dierum ueniebant: et in conspectu eius obmiserunt eum. Et dedit ei potestatem et honorem et regnum: et omnes populi tribus ac lingue ipsi seruiuerunt. Potestas eius potestas eterna quam non corrumpentur. Horrunt spiritus meus. Ego daniel et ritus sum in his: et uisiones capitis mei turbauerunt me. Accessi ad unum de assistentibus: et ueritate querebam ab eo de omnibus his. Qui dixit michi in interpretatione sermonum: et edocuit me. He bestie magne quatuor.

omn. regna s̄ conſurgent de terra. Quia
ſapient. aũ regnũ ſc̄i di altissimi. &
optinebunt regnũ uſq; in ſc̄iũ &
ſc̄la ſc̄lõz. Poſt hec uolui diligẽtẽ
diſcere de beſtia quarta que erat
diſſimilis ualde ab om̄ibz & terribi
lis nimis. Dentẽs et ungues ei
ferrei. comedebat & cominuebat.
& reliqua pedibz ſuis ꝑulcabat. Et
de cornibz decẽ que habebat in ca
pite. & de alio qd̄ ortũ fuerat ante
qd̄ ceciderant tria cornua. de cornu
illo qd̄ habebat oculos & os loquẽs
gũndia & manus erat ceteris. A
ſpiciebam. & ecce cornu illud facie
bat bellũ adũſũ ſc̄õs. & ꝑualebat
eis donec uenit antiquus dierũ.
& iudiciũ dedit ſc̄is excelsi. Et tẽp̄
aduenit & regnũ obtinuerũt ſc̄i.
& ſic ait. Beſtia quarta. regnum
quartũ erit in terra. qd̄ manus
erit om̄ibz regnis. & deuorabit u
niũſam terram. & cõculcabit & cõ
minuet eam. Porro cornua decem.
ip̄ius regni decẽ reges erunt.

Et alius conſurget poſt eos &
ip̄e potentior erit p̄oribz. Et
tres reges humiliabit. Et ſermones
ſua excelsũ loquetur. & ſc̄õs altissi
mi ſerret. & putabit qd̄ poſſit mu
tare tempora & leges. Et tradent
im̄anu ei uſq; ad tempus & tem
pora. & dimidiũ tempis. Et iudici
um ſedebit. ut auferatur potẽtia
& ſerretur & diſſipet uſq; in finẽ.
regnũ ei aũ & potẽtia & magni
tudo regni que ẽ ſubter om̄e celo.
deur p̄p̄lo ſc̄õz altissimi. cui reg
nũ regnũ ſempiternũ ẽ. & omnes
reges ſeruiunt ei & obediunt.

Huc uſq; finis ubi. Ego daniel mul
tũ cogitationibz meis oturbabar. &
facies mea mutata ẽ in me. uerbu
aũ in corde meo conſeruau.

Anno tertio regni barthasar re
gis. uifio apparuit m̄. Ego
daniel poſt id qd̄ uideram in ꝑncipio.
uidi uifione mea cũ eſſem in ſiſis
caſtro. qd̄ ẽ in helam regione. Vidi
aũ uifione cẽ me ſup portã ulai.
Et leuaui oculos meos & uidi. & ecce
aries unus ſtabat ante paludẽ. ha
bens cornua excelsa. & unũ excelsi
us altero atq; ſuccreſcens. Poſtea
uidi arietem cornibz uentũ autem
ſua orientẽ & ſua occidentẽ & ſua
aꝑlonẽ & ſua meridie. & om̄s beſtie
n̄ poterant reſiſtere ei. neq; liberare
de manu ei. ſerretq; ſc̄dm uoluntate
ſuam & magnificat ẽ. & ego intelli
gebam. Ecce aũ hircus capraz uenie
bat ab occidente ſup faciem rocius t̄
re. & n̄ tangebatur t̄ram. Porro hircus
habebat cornu in ſigne inter oculos
ſuos. & uenit uſq; ad arietẽ illũ cornu
tũ que uideram ſtante ante portam.
& cucurrit ad eũ in impetu fortitudi
nis ſue. Cumq; appropinquauit. ꝑe
arictẽ. efferatus ẽt in eũ. Et ꝑcuſit
arictẽ. & cominuit duo cornua ei.
& n̄ poterat aries reſiſte ei. Cũq; eũ
iniuſit. in tã ſculcavit eũ. & nemo
quibat libare arietẽ de manu eius.
Hircus aũ capraz magnus ſc̄õs ẽ ni
mis. Cumq; creuiſit. tractũ ẽ cornu
magnũ. & orta ẽ cornua uif. ſubr
illud ꝑũũ. uentos celi. De uno aũ
ex eis egreſſum ẽ cornũ unũ modi
cũ. & ſc̄m ẽ grande ſua meridie et
ſua orientẽ. & ſua fortitudie. Et

magnificatū ē usq; ad fortitudinē
celi. & deiecit de fortitudine & de stel
lis. & contulit eas. & usq; ad p̄cipiti
fortitudinis magnificatus ē. & abco
tulit iuge sacrificiū. & deiecit locū sa
cificionis eius. Robur autē datū ē ei.
contra iuge sacrificiū p̄ peccata. Et
p̄sternetur veritas interra. & p̄sternetur

Et audiui unū desās & faciet.
loquentē. Et dixit unus scs al
teri. nescio tu loquenti. Vsq; quo
uisio & iuge sacrificiū. & pacē desola
tionis que facta ē. & sc̄ariū. & fortitu
do contulabitur. Et dixit ei. Vsq; ad
vesp̄am & mane. dies duo milia tre
centi. & mundabitur sc̄arium.

Factū ē autē cū uiderem ego dani
el uisionē & q̄rētē intelligentiā:
ecce ueni in conspectu meo quasi spe
cies uiri. Et audiui uocē uiri inter ual
& clamauit & ait. Gabriel fac intel
ligentiāre istū uisionē. Et uenit:
& uenit iuxta ubi ego stabam. Cūq;
uenisset. pauens corru i facie meam.
Et ait ad me. Intellege fili hominis:
qm̄ in tempore finis cōplebitur uisio.
Cumq; loqueretur ad me. collapsus
sū p̄nus interra. Et tetigit me. & sta
uit me in gradu meo. dixitq; m̄. Ego
ostendā t̄ que futura s̄ in nouissimo
maledictionis. qm̄ habet tempus
finē suū. Arces que uidisti habere
cornua. rex medoz atq; p̄clarū est.
Porro hyrcus caprar. rex grecoz ē:
& cornu grande qd̄ erat inter oti
los ei. ip̄c ē rex p̄mus. Qd̄ autē fracto
illo surrexerunt. uñ. p̄co. quatuor
reges de gente ei conturgent. s; n̄
in fortitudine ei. Et post regnū cor
cū uenerint iniquitates. conturget

rex impudens facie & intelligens p̄
posiciones. Et roborabitur fortitu
do ei. s; n̄ in uiribus suis. & sup̄ quā
credi potest. uniuersa uastabit. Et
p̄sternetur & faciet. & inficiet robu
stos & p̄sternit sc̄oz sc̄dm̄ uoluntatē suaz.
& dirigetur dolus in manu ei. Et cor
suū magnificabit. & in copia rerum
omniū occidet plurimos. & p̄na p̄n
cipem p̄ncipū conturgent. & sine
manu d̄teratur. Et uisio mane & ue
spe que dicta ē uera ē. Tu ḡ signa ui
sionē. qz post dies multos erit. Et
ego daniel languui & egrotam p̄ dies
plurimos. Cūq; surreuissem. fa
ciebam opa regis. Et stupebam ad
uisionē. & n̄ erat q̄ interpretaretur.

In anno p̄mo daru filii a sueri de se
nne medoz qui impaui sup̄ reg
nū chaldeoz. anno uno regni eius.
ego daniel intellexi in libris nume
rū annoz. de quo factus ē sermo d̄
adherētia p̄sternam. ut complerentur
desolationēs ierlm̄ septuaginta an
ni. Et posui facie meam addn̄m d̄ni
meū rogare. & p̄ de p̄tari inuenio
sacro & cinere. Et orauit d̄n̄m d̄n̄m me
um. & confessus sū & dixi. Obsecro
d̄n̄c d̄s magne & terribilis. custodi
cus pactū & miām diligentib; te &
custodiētib; mandata tua. Pecca
uimus iniquitatē fecimus. impie
egimus. & recessimus & declinaui
mus a mandatis tuis ac iudiciis.
Non obediimus seruis tuis p̄sternis
q̄ locuti s̄ in nomine tuo. regibus
uis p̄ncipib; n̄ris. patrib; n̄ris. om
nib; p̄plo terre. Tibi d̄n̄c iusticia.
nobis autē confusio faciei sicut ē ho
die. in uis uida & habitatorib; ierlm̄

et omni israel. his qui prope sunt. et his qui procul
 in universis terris ad quas eiecisti eos.
 propter iniquitates eorum in quibus peccave-
 runt ante dominum. Nobis confusio faciei
 regibus nostris. principibus nostris. et principibus
 nostris qui peccaverunt. Tibi autem domine
 deo nostro misericordia et propitius. Quia recessim
 a te. et non audivimus vocem domini dei nostri. ut
 ambularem in lege eius quam posuit nobis
 pro servos suos. prophetas. et omnis israel pre-
 varicati sunt legem tuam. et declinaverunt
 ne audirent vocem tuam. et stillavit super
 nos maledictio et detestatio que scripta
 sunt in libro moysi servi domini. quia pecca-
 vimus ei. Et statuit sermones suos quasi
 locutus est super nos. et super principes nostros
 qui iudicaverunt nos. ut super inducere-
 rent in nos malum magnum quale
 nunquam fuit sub orbita celo. secundum quod
 scriptum est in libro sic scriptum est in lege mo-
 ysi. Omne malum hoc venit super
 nos. et non rogavimus faciem tuam domine
 deus noster. ut revertere mur ab iniquita-
 tibus nostris. et cogitarem veritatem tuam.
 Et vigilavit dominus super malitiam. et ad-
 duxit eam super nos. Iustus dominus deus
 noster in omnibus operibus suis que fecit.
 non enim audivimus vocem eius. Et nunc domine
 deus noster qui eduxisti populum tuum de terra
 egypti in manu forti. et fecisti tibi no-
 men secundum diem hanc. peccavimus in
 iquitatem fecimus domine. in omnem in-
 iustitiam tuam. Auertatur obsecro ira
 tua et furor tuus acuitate tua ie-
 rusalensem. et a monte sancto tuo. Propter peccata
 enim nostra et iniquitates patrum nostrorum.
 ierusalem et populus tuus in obprobrium sunt om-
 nibus periculis nostris. Domine ergo exau-
 di deus noster orationem servi tui. et pro-
 ces eius. et ostende faciem tuam super

sanctuarium tuum quod desertum est. Propter te-
 meritum meum in diebus dominus misericordiam tuam
 et audi. aperis oculos tuos et vide deso-
 lationem nostram. et civitatem super quam
 invocatum est nomen tuum. Et quia cui in-
 iustitiam nostris. propter iniquitates peccata
 ante faciem tuam. et in misericordiam
 tuam multis. Exaudi domine. placare
 domine. attende et fac. Ne moreris
 propter temeritatem domini misericordiam. quia nomen
 tuum invocatum est super civitatem et super
 populum tuum. Cumque adhuc loquerer
 et orarem. et confiterer peccata mea et peccata
 populi mei israel. ut propter iniquitates peccata me-
 as in conspectu domini mei. pro monte sancto
 domini mei. Adhuc me loquente mora-
 tione mea. ecce vir gabriel quem vi-
 deram in visione apud caput. volans ci-
 to tetigit me in tempore sacrificii ve-
 sperarum. et dixit me. et locutus est mihi
 dixitque. Daniel. nunc egressus sum
 ut dicerem te et intelligeres. Abs-
 ordio prope tuum. egressus est sermo. E-
 go autem veni ut iudicarem te. quia vir de-
 sideriosus es. Tu ergo animadvertite
 sermonem. et intellige visionem. Sep-
 tuaginta hebdomades adveniat
 super populum tuum et super urbem sanctam
 tuam. ut consumatur provaricatio. et si-
 ne accipiat peccatum. et deleatur iniqui-
 tas. et adducatur iustitia sempiterna.
 et impleatur visio et prophetia. et in-
 ganur sancti sancti. Satis ergo et annis adven-
 tibus sermonis. ut verum edifi-
 cetur ierusalem usque ad septimum ducem hebdo-
 mades septem et hebdomades sexaginta.
 ducem erunt. et rursum edificabitur pla-
 tea et muri in angustia temporum. Et
 post hebdomades sexaginta duas oc-
 cidentur christus. et si erit eius populus qui cum

negaturus ē. Et ciuitatē ⁊ scāarū
dissipabit pp̄s tū dūce uenturo. Et fi
nis ei uastitas. ⁊ post finē belli statu
ta desolatio. Confirmabit autē pactum
multis ebdomas una. ⁊ in medio idomi
dio ebdomadis deficiet hostia ⁊ sacri
ficiū. ⁊ in templo erit abhominatio deso
lationis. ⁊ usq; ad consumationē ⁊ finem
p̄ueniatur desolatio.

Anno tertio regni q̄ri regis ysa
rū ubi reuelatū ē danieli cog
nomento balthasar. Et uerū ubi ⁊
fortitudo magna. intellexit sermone.
Intelligentia ē opus uisione. In
diebus illis. ego daniel hiebam triū
ebdomadar diebus. Panē desiderabile
n̄ comedi. ⁊ caro ⁊ unū n̄ introierit
os meū. s; nec unguento unctus sū.
Dūcē ⁊ plerent triū ebdomadar dies
Die autē uicesima ⁊ quarta mensis p̄
m̄ erū iuxta fluuū magnū q̄ ē ty
gris. Et leuauit oculos meos ⁊ uidi.
Et ecce uir unus uestit lincis. ⁊ uenē
ei accincti auro obrizo. ⁊ corp̄ ei cōsi
crisolitus. ⁊ facies ei sic species fulgu
ris. ⁊ oculi ei ut lampas ardens. ⁊ bra
chia ei ⁊ q̄ deorsū usq; ad pedes quasi
species eris tudentis. ⁊ uox sermo
nū ei ut uox multitudinis. Vidi autē
ego daniel solus uisione. Porro uiri
q̄ erant meū n̄ uiderunt. s; uerbor
uim uis uerunt sup̄ eos. ⁊ fugerunt
in absconditū. Ego autē relictus solus
uidi uisione grandē han ⁊ n̄ reman
sit in me fortitudo. s; ⁊ species mea in
mutata ē in me. ⁊ emarcui. nec ha
bui cōsistētiā uirū. Et audiui uocē ei
sermonū ei. ⁊ audiens iacebam con
sternatus sup̄ faciē meā. uultūq; m̄
habet t̄re. Et ecce manus tetigit me.

⁊ crexit me sup̄ genua sua. ⁊ super
articulos manūū mear. ⁊ dixit ad
me. Daniel uir desiderior. intelli
ge uerba que ego loq̄r ad te. ⁊ sta i
gradu tuo. Nunc enī nullus sū ad te.
Cūq; dixit m̄ simonē istū. steti tre
uens. Et ait ad me. Noli timere dani
el. q̄ ex die p̄mo quo p̄sisti cor tuū
ad intelligendū ut te affligeres in
spectu dī tui exaudita s̄ uerba tua. ⁊
ego ueni pp̄ sermones tuos. Prin
ceps autē regni ysarū restitit m̄. xx. ⁊
uno diebus. ⁊ ecce michahel uir de p̄
cipib; p̄mis. uenit in adiutorū meū.
⁊ ego remansi ibi iuxta regē ysarū.
Veni autē ut docerē te q̄ uentura s̄ pp̄lo
tuo in nouissimis diebus. q̄m̄ adhuc
uisione indiges. Cūq; loqueretur m̄
huiusmodi uerbis. de ieta uultū meū
ad terram ⁊ tacui. Et ecce quasi similitu
do filij hoīs tetigit labia mea. Et ap
ertus os meū locutus sū. ⁊ dixi ad eū
q̄ stabat contra me. Dūcē mi uisione
tua dissoluit s̄ opages mee. ⁊ nichil
in me remansit uirū. Et q̄m̄ poterit
filius dñi mei loq̄ tū domino meo. Ni
chil enī in me remansit uirū. s; ⁊ ha
bit n̄ m̄ intercluditur. Rursum q̄ teti
git me q̄m̄ uisio hominis. ⁊ confortauit
me ⁊ dixit. Noli timere uir deside
rior. Dixit. Confortare ⁊ esto robustus.
Cūq; loqueretur meū. ualuit ⁊
dixi. Loquere dūcē mi. q̄ confortasti me.
Et ait. Nūq; scis quare uenerim ad
te. Et nūc reuētar ut p̄her aduersus
p̄ncipē ysarū. Cum enī egrederer.
apparuit p̄ncip̄ grecoꝝ ueniēs. Ve
runtanē annuntiabo t̄ qd̄ expressū
ē in scriptura ueritatis. ⁊ nemo ē adiu
tor m̄ in omnib; his n̄ michahel p̄ncip̄ uir.

Ego autem ab anno primo datus sum regi
 stabam ut confortaretur et corro-
 boraretur: et nunc ueritatem annuntia-
 bo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt
 in syria: et quartus dominabitur opibus uniuersis
 super omnes. Et inualuerit diuitias suas:
 dominabitur omnis aduersum regem regnum gre-
 ciae. Surget uero rex fortis: et dominabitur
 potestate infra: et faciet quod placuerit
 ei. Et cum steterit steterit regnum eius: et di-
 uidentur in quatuor uentos caeli: sed non in
 posteros eius: nec secundum potentiam illius
 qua dominatur est. Lacerabitur est regnum
 eius: et inexter nos exceptis his. Et confortabitur
 rex austri: et de principibus eius pre-
 ualebit super eum: et dominabitur dico-
 ne. Multa enim dominatio eius. Et fine
 annorum federabunt: filiique regis au-
 stri ueniet ad regem aquilonis facere
 amicitiam. Et obtinebit fortitudinem
 brachii: nec stabit semen eius: et mate-
 tur ipsa: et qui adduxerunt eam ado-
 lescentes eius: et qui confortabant eam in
 temporibus. Et stabit de germine ri-
 dici eius plantatio: et ueniet cum exer-
 citu: et ingredietur puincia regis aqu-
 lonis: et abuteretur eis et obtinebit in
 super et deos eorum: et sculptilia uasa que
 pretiosa et auri et argenti captiua ducent
 in egyptum. Ipse preualebit aduersus
 regem aquilonis: et inuabit in regnum rex
 austri: et reuertetur ad terram suam. Filii autem
 eius prouocabunt: et congregabunt multitu-
 dinem exercituum plurimum. Et ueniet
 sperans et inundans: et reuertetur et occu-
 bitur: et ingredietur cum robore eius. Et prouocatus
 rex austri: egredietur et pugna-
 bit aduersus regem aquilonis: et prepara-
 bit multitudinem nimiam. Et dabitur
 multitudo in manu eius: et capiet multum

domine: et exaltabitur cor eius: et deridet mul-
 ta milia: sed non preualebit. Conuertetur
 rex aquilonis: et preparabit multitudi-
 nem multo maiorem quam prius. Et in fi-
 ne temporum annorum: quod ueniet: pererit cum
 exercitu magno: et opibus uniuersis: et in tem-
 poribus illis multi surgent aduersus regem
 austri: filii quoque preuaricatorum ipsi tui
 extollentur: ut impleant uisionem
 et corrumpent. Et ueniet rex aquilonis
 et confortabitur aggerem: et capiet urbes
 munitissimas: et brachia austri non su-
 stinebunt. Et consurgent electi eius
 ad resistendum: et non erit fortitudo. Et fa-
 ciet uenientis super eum iuxta placatum
 suum: et non erit quod steterit contra faciem eius. Et sta-
 bit in terra inclinata: et consumetur in ma-
 nu eius. Et ponet faciem suam ut ueniat
 ad tenendum uniuersum regnum eius: et rec-
 ta faciet tunc eo. Et filiam feminam da-
 bit ei ut erit illi: et non stabit: nec il-
 lius erit. Et ueniet faciem suam ad in-
 las et capiet multas. Et cessare faciet
 principem obprobrii sui: et obprobrium eius
 ducetur in eum. Et ueniet faciem suam
 ad impium terrae suae: et impinguet et
 corrumpet: et non inuenietur. Et stabit in lo-
 co eius uilissimum: et indignum decore regio.
 et in paucis diebus conuertetur: non in su-
 rore nec in propheta: et stabit in loco eius
 despectus: et non tribuetur ei honor re-
 gius. Et ueniet clam: et obtinebit
 regnum in fraudulencia: et brachia pug-
 nantis expugnabunt a facie eius: et occide-
 tur. Insuper: dicitur federis post amicitias cum
 eo faciet uolum. Ascendet et superbit in
 modico populo: et abundantes et uberes ur-
 bes ingredietur: et faciet que non fecerunt
 patres eius: et patres patrum eius. Rapinas
 et perdam et diuitias eorum dissipabit: et omnia

firmillimas cogitationes inuirt. et h
 usq; ad temp. Et orabitur fortitudo
 ei. et cor ei aduersu regē austru magno
 inueneratu. Et rex austru puocabitur
 ad bellū. multis auxiliis et formis nimis.
 et si stabunt. qz ubunt aduū eū et filia.
 Et comedetes panē cū eo dterent illū.
 exercitūq; ei obpimetur. et cadent inf
 facti ei plurimi. Duoz quoq; regum
 cor erit ut male faciant. et admentiam
 unā mendaciū loquentur. et n̄ p̄ficiet
 qz adhuc finis in aliud tempus. Et re
 uertetur in terram suā cū opib; multis.
 et cor ei aduū testamentū scām. et faciet.
 et reuertetur in terrā suā. Statuto tempore
 reuertetur et ueniet ad austrū. et n̄ erit
 p̄ori simile nouissimū. Et ueniet s̄
 cū t̄eres et romani et pauentia. et reuert
 et indignabitur contra testamentū scā
 rū et faciet. reuerteturq; et cogitabit adu
 suū eos qui dereliquunt testamentū
 scāru. Et brachia ex eo stabunt et pol
 luent scāruū fortitudinis. et auferent
 iuge sacrificiū. et dabunt abhominati
 onē in desolationē. et in p̄uū in testame
 nū simulabunt fraudulenter. P̄p̄s
 aut̄ faciens d̄m suū obtinebit et faciet.
 et docti in p̄lo docebunt plurimos. et ru
 ent in gladio et in flamma et in captiui
 tate. et in p̄p̄nā dierū. Cūq; conuenit
 subleuabuntur auxilio paruulo. et ap
 plicabitur eis plurimū fraudulenter.
 Et de eruditis rucit ut conficetur et
 eligantur. et de albenur usq; ad temp
 p̄finitū. qz adhuc aliud tempus erit. Et
 faciet iuxta uoluntatē suā rex. et eleua
 bitur et magnificabitur aduersū omnem
 d̄m. et aduū d̄m d̄oz loquetur mag
 nifica. et dirigetur donec compleatur
 mandua. P̄petrata ē quippe disuicio

et d̄m patrū suoz n̄ reputabit. et erit
 in concupiscentis feminaz. nec quē
 q̄m d̄z auabit. qz aduersum uniuersa
 consurget. D̄m aut̄ in aq̄z in loco
 suo uenerabitur. et d̄m quē ignorauerit
 panes ei colet auro et argento et lapide
 p̄ioso rebusq; p̄iosis. Et faciet ut
 inuariat in aq̄z in. cū d̄o alieno quē
 cognouit. Et multiplicabit glam. et da
 bit eis potestatem in multis. et terrā diui
 det gratuito. Et in tempore p̄finito p̄h
 abitur aduersus eū rex austru. et quasi
 tempestas ueniet contra illū rex aq̄
 loms. iuribus et iniquitibus et in classe mag
 nēa. Et ingredietur terras et dteret et
 p̄uinciet. et inuoluit in terrā glōsam. et
 multi corruent. Et aut̄ sole saluabitur
 de manu ei. edom et moab et p̄ncipes
 filioz ammon. Et mittet manū suā
 in terras. et r̄a egypti n̄ effugiet. Et
 dominabit thesauror auri et argenti.
 et montibus p̄iosis egypti. P̄hibiā h̄q; et
 ethiopiā transibit. et t̄ama turba
 bit eū ab oriente et ab aquilone. et ueni
 et in multitudine magna. ut dterat et
 interficiat plurimos. Et figet taber
 naciū suū apud no in terrā samaria.
 sup montē in ch̄nā et scām. Et ueniet
 usq; ad summū eū. et nemo auxiliabit
 ei. **I**n tempore aut̄ illo consurget
 michahel p̄nceps magi qui stat p̄
 lus p̄h̄ni. et ueniet tempore quale n̄ fu
 it ab eo ex quo gentes esse cepunt usq;
 ad tempus illud. Et in tempore isto sal
 uabitur p̄p̄s tuus. om̄is q̄ inuentus
 fuerit scriptus in libro. Et multi qui
 de his dormiunt in puluere terre eu
 gilabunt. alii in uita eterna. et alii in
 uoluptate ut uideant semp. Qui aut̄ docti fu
 erunt fulgebunt quasi splendor firma

¶

menti: et quod aduersaria erudunt multos,
 quasi stelle in perpetuas eternitates.
Tu autem daniel claudere sermones: et signa
 libri usque ad tempus statutum.
 Præmissibunt plurimi: et multiplex erit
 scientia. Et uidi ego daniel: et ecce
 quasi duo alii stabant: unus hinc super
 ripam fluminis: et alius inde in exalta
 ripa fluminis. Et dixi uiro qui in
 dimis erat lineis: qui stabat super aduersus
 fluminis. Usque quo horum finis mirabili
 huius. Et audiui uirum qui induit erat
 lineis: qui stabat super aquas fluminis.
 cum eleuasset dexteram et sinistram suam in cæ
 lum: et iurasset punitentem merita: quod
 inter et tempora: et dimidium temporis.
Et cum completa fuerit descriptio manus
 prophete: complebuntur uniuersa hec. Et ego
 audiui et non intellexi: et dixi. Domine mihi quod
 erit pro hec. Et ait. Vade daniel: quia
 clausi sunt signa que sermones. usque ad
 tempus preteritum. Eligentur et dealba
 buntur et quasi ignis probabuntur
 multi: et impie agent ipse neque intel
 ligent omnes impii: porro docti intel
 ligent. Et a tempore cum ablatum fue
 rit iuge sacrificium: et posita fuerit ab
 hominatio in desolationem: dies mille
 ducenti nonaginta. Beatus uir qui expec
 tar: et puenit ad dies mille trecentos
 et triginta quinque. Tu autem uade ad preteritum
 et reserues: et itabis in sorte tua
 in fine dierum. **Huc usque daniel
 in hebreo uolumine legitur
 cetera que sequuntur usque ad finem libri**

Sicut uero dicitur in edimone tunc
 uir habitans in babilone **lata s**
 et nomen eius ioachim. Et ac
 cepit uocem nomine susanna filia
 helchie: pulchram uirum et timen

te domini. Parentes enim illius cum esset
 iusti erudierunt filiam suam secundum legem
 moysi. Erat autem ioachim diues ualde.
 et erat ibi pomerium manuum domus sue:
 et ad ipsum confluxerant iudei eo quod esset
 honorabilior omnium. Et constituti sunt
 duo senes iudices in anno illo: de quibus
 locutus est dominus quod egressa est iniquitas de ba
 bilone a senioribus iudicibus: qui uidebantur
 regere populum. Ipsi frequentabant domum
 ioachim: et ueniebant ad eos omnes qui
 habebant iudicia. Cuius autem populi reuerentia
 pomeridie: ingrediebatur susanna.
 et deambulabat in pomerio uiri sui.
 Et uidebant eam seniores cotidie ingre
 dientem et deambulante: et exarserunt
 in concupiscentiam eius. Et euerterunt
 sensum suum: et declinauerunt oculos suos
 ut non uiderent celum: neque recordaren
 tur iudiciorum iustorum. Erant autem ambo
 uuluerant amore eius: nec iudicauerunt
 sibi in uice dolore sui. Erubescerant enim
 iudicare de concupiscentiam suam: uolentes
 tunc tamen ea: et obseruabant cotidie solliciti
 ut uiderent eam. Dixitque alter ad alterum.
 Eam domum: quia hora prandii est. Et egre
 si recesserunt a se. Cuius reuerentiam uenie
 runt in unum: et sciscitantes ab inuicem
 causam: confessi sunt concupiscentiam suam. Et
 tunc commune statuerunt tempus: quando
 eam possent inuenire solam. Factum est autem
 cum obseruarent diem apertum: ingressa
 est aliquando sicut heri et nudius tertius
 cum duabus solis puellis: uoluitque laua
 ri in pomerio. Cuius quippe erat. Et non
 erat ibi quisquam proter duos senes abscon
 tos: ostentantes eam. Dixit ergo puell
 lis. Afferte mihi oleum et smignata: et
 ostia pomerii claudite: ut lauer. Et
 fecerunt sicut precepit. Clauseruntque

ostia pomeri: & egressæ s̄ p̄ posticum
 ut afferrent ea que iusserat. nesci-
 ebatq; senes intrus eē absconditos.
Cum autē egressæ essent puellæ. lux
 repperunt duo senes: & accurrerūt ad
 eam. & dixerunt. Ecce ostia pomeri
 clausa s̄. & nemo nos uidet: & inconcu-
 ptescentia tua sunt. Quā obrem assen-
 tire nob̄: & cōmiscere nobiscū. Qd̄ si no-
 ueris. dicem̄ testimoniuū contra te. quod
 fuerit tecū iuuenis: & ob hanc causam
 emiseris puellas are. Jugemuit sa-
 lanna & ait. Angustie m̄ s̄ undiq;. **S**i
 ē hoc ergero mors m̄ ē. si autē n̄ ege-
 ro. n̄ effugiam manus ur̄as. **S**i me-
 lius m̄ ē abiq; ope in ade immianus
 ur̄as. qm̄ peccare in conspectu dñi. **E**t
 exclamauit uoce magna susanna.
Exclamauerunt autē & senes adūsus
 eam. **E**t accurrerūt unus: & aperuit osti-
 um pomeri. Cum ergo audisset cla-
 more in pomerio famuli dñi: irru-
 erūt posticū ut uiderent qd̄ nā esset.
 Postq̄m autē senes locuti s̄ erubuerūt
 serui uehementē: qz nūquā dictus ē
 fuerat sermo huicemodi desulana.
Et facta ē dies quastana. Cumq; uenisset
 p̄ls aduūm ei iochim: uenerunt
 & duo p̄bri pleni iniqua cogitatione
 adūsus susannā ut interficerent eā.
Et dixerūt corā om̄i p̄lo. Mittite
 ad susannā filiā helche: uxore ioa-
 chim. **E**t stant miserunt. **E**t uenit
 cum parentibz & filis & amicis et
 uniuersis cognatis suis. Porro susan-
 na erat delicata nimis. & pulchra.
 spectat. **E**t inq̄ illi iusserunt ut disco-
 pyrentur: erat enī coopta. ut sic sa-
 nauentur de ore ei. **F**lebāt q̄ sui. et
 om̄s q̄ nouerant eam. **C**onfurgen-

tes autē duo p̄bri in medio p̄li. posu-
 erūt man̄ suas sup̄ caput ei. **Q**ue-
 flens suspexit ad celū. **E**rat enī cor
 ei fiducia habēs in dño. **E**t dixerūt
 p̄bri. Cum te ambularem in pome-
 rio soli: ingressa ē hec tū duabz puell.
 & clausit ostiū pomeri: & dimisit pu-
 ellas. **V**enitq; ad eam adolecens q̄
 erat absconditus: & cubuit cum ea.
Porro nos tū essem̄ in angulo pome-
 ri uidentes iniquitatē tuam: & adeos:
 & uidim̄ eos pariter cōmisceri. **E**t illū
 qd̄m nequim̄ cōphende. qz fortior no-
 bis erat: & ap̄tis oculus exiuit. **H**anc
 autē tū apprehendissem̄: interrogauimus
 q̄s nam esset adolecens. & noluit
 dicere nob̄. **H**ui rei testes sumi. **C**re-
 didit eis multitud̄ quasi senozbz et
 p̄li iudicibz: & cōdēpnauerūt eā ad mor-
 tē. **E**xclamauit autē uoce magna su-
 sanna: & dixit. **D**s et̄ne q̄ abscondito-
 es cognitor. q̄ noli om̄ia autē qm̄ fiant:
 tu scis qz falsū iulerunt adūsus me
 testimoniuū. **E**t ecce morior: cum ni-
 hil horū fecerim q̄ isti maliciosi cō-
 posuerūt adūsus me. **E**xaudiuit
 autē dñs uocē ei. **C**ūq; diceretur ad mo-
 rē: suscitauit dñs sp̄m sc̄m pueri ui-
 uozis. cui nomē daniel. **E**t exclama-
 uit uoce magna. **M**undus ego sum
 a sanguine hui. **E**t cōm̄sus om̄is p̄ls
 ad eū dixit. **Q**uis ē sermo iste que tu
 locutus es? **Q**ui tū staret in medio eoz ait.
Sic fati filii isrl̄ n̄ iudicantes necq;
 qd̄ uerū ē cognoscentes: cōdēpnā-
 stis filiā isrl̄. **R**euerimini ad iudiciū:
 qz falsū testimoniuū locuti s̄ adūsū
 eam. **R**eūsus ē q̄ p̄ls tū festinatio-
 ne. **E**t dixit ei senes. **V**eni & sede in
 medio ur̄m: & iudica nob̄. qz deus de-

dit ē honorē senectutis. Et dixit ad
eos daniel. Separate eos ab inuicē
peccat. id iudicabo eos. Cum ergo
diuisi eissent alter ab altero. uocauit
unū de eis. et dixit ad eū. In ueterate
dier maloz. nunc uenerunt peccā
tua que opabaris p̄us. iudicans iu
dicia iustā. innocentes opprimens. et
dimitteus uoxios. dicente dño. ino
centē et iustū n̄ iustificas. Nunc ergo
si uidisti eam. dic sub qua arboze
uidisti eos loquētes s̄. Qui ait. S̄
cino. Dixit autē daniel. Recte men
titus es in caput tuū. Ecce ē angls
di accepta sententia ab eo. scindet
te mediu. Et amoro eo. uellit ueni
re aliu. et dixit ei. Semen thanaan
et n̄ iuda. species de cepit te. et occup
sentia subuertit cor tuū. Sic facie
batis filiabz isrl. et ille timentes loq̄
batur uob. et n̄ filia iuda sustinuit
iniquitatē uiam. Nunc ergo dic
m̄ sub qua arboze uideris eos loquē
tes s̄. Qui ait. Sub p̄no. Dixit autē
ei daniel. Recte mentitus es et tu
in caput tuū. et uicet eū angls dō
gladiū habens ut secet te mediu.
et iustificet uos. Exclamauit itaqz
om̄s ppl̄s uoce magna. et d̄ bene
dixerūt dñm. q̄ saluat sp̄antes in se.
Et surrexerunt aduſū duos p̄b̄os.
diuicent eū eos daniel ex ore suo
falsū dixisse testimoniū. fecerūtqz
eis sicut male egerant aduſus. p̄xi
mā ut facerent scdm legē moyſi.
Et interfecerunt eos. et saluat ē san
guis in oxi indie illa. helchias autē
et uxor ei laudauerūt dñm p̄ filia sua
sulanna. tū ioachim marito ei et
cognatis om̄ibz. qz n̄ est. iuena in

ea res turpis. Daniel autē factus ē
magi in conspectu ppl̄i. adie illa et
deinceps. Et rex astriages adposuit
ē ad panes suos. et suscepit cyrus p̄
ses regnū ei. Erat autē daniel ouina
regis. et honorat sup om̄s amicos ei.
Erat quoddā idolū nomi
ne bel apud babilomos. et in
pendebantur in eo p̄ dies singulos si
mule artabe. xii. et oues quadragin
ta. unūqz amphore sex. Rex itqz co
lebat eū. et ibat p̄ singulos dies ad
uare eū. Porro daniel adorabat dñm
dñm suū. Dixitqz ei rex. Quare n̄ adoras
bel. Qui respondens ait illi. Quia n̄
colo idola manu facta. s̄ uiuentem
dñm q̄ creauit celū et terrā. et habet pote
statē om̄is carnis. Et dixit ad eū rex. Nō
ne t̄ uidetur eē bel uiuentis d̄s. Anū
uides quāta comedat et bibat cotidie.
Et ait daniel arridens. Ne erres rex.
Iste ē eū intrinsecus lutens. et forin
secus creus. neqz comedit aliquā d̄.
Et uocauit rex uocauit sacerdotes eius.
et ait eis. Nisi dixeritis m̄. q̄s ē q̄ co
medat impensas has. moriemini.
Si autē ostenderitis qd̄ bel comedat
hec. morietur daniel q̄a blasphema
uit bel. Et dixit daniel regi. fiat iux
ta uerbu tuū. Erant autē sacerdotes bel sep
tuaginta. exceptis uxoribz et paru
lis et filiis. Et uenit rex tū danielē i
templū belis. Et dixerūt sacerdotes
belis. Ecce uos egrediemur foras. et
tu rex pone escas. et unū miscet. et
claude ostiū. et signa amulo tuo. Et
tū ingressus fueris mane n̄ iueneris
om̄ia comesta abel morte mouemur.
ul daniel q̄ mentitus ē aduersū nos.
Contempuebant autē. q̄a fecerant

submensa absconditū introitū. ⁊ pil
lū ingrediebant tēpū ⁊ deuorabant
ea. factū ē g̃ post quā egressi s̃ illi. et
rex posuit tabos ante bel. p̃cepit dani
el pueris suis. ⁊ attulerūt cūctē. c̃iba ⁊
uit protū templū coram rege. Et egressi
clausērūt ostiū. ⁊ signantes anulo re
gis. ⁊ abierūt. Sacerdotes autē ingressi s̃
nocte iuxta consuetudinē suā. ⁊ uxores ⁊
filii eorū. ⁊ comederūt ⁊ biberūt omnia.
Surrexit autē rex summo diluculo. ⁊ dani
el tū eo. Et ait rex. Salua ne s̃ signacu
la daniel. Qui respondit. Salua rex.
Statimq; cū apuissent ostiū. intus ē
rex mensam ⁊ exclamauit uoce mag.
Magni es bel. ⁊ n̄ ē apud te solus q̃sq̃.
Et risit daniel. ⁊ tenuit regē ne ingre
deretur intro. ⁊ dixit. Ecce pauimentū
Anni adūte. cuius uestigia s̃ hec. Et
dixit rex. Video uestigia uiroz ⁊ muli
erū ⁊ infantū. Et uanis rex apprehēdit
sacerdotes ⁊ uxores ⁊ filios eorū. ⁊ ostende
rūt ei abscondita ostiola p̃que ingredi
ebant. ⁊ sumebant q̃ erant sup̃ men
sam. Occidit g̃ illos rex. ⁊ tradidit bel
i potestātē daniel. q̃ subūit eū ⁊ ten
Et erat draco magnus ⁊ plū ei.
in loco illo. ⁊ colebant eū baby
loni. Et dixit rex danieli. Ecce nunc
si potes dicē. q̃a n̄ sit iste d̃s uiuens. ad
ora g̃ eū. Dixitq; daniel. Dñm meū
adro. q̃ ipse ē d̃s uiuens. iste n̄ ē d̃s
uiuens. Tu autē rex da m̄ potestātē. ⁊ it
ficiā draconē absq; gladio ⁊ fuste. Et
ait rex. Do tibi. Tulit g̃ daniel p̃cem
⁊ adipem ⁊ pilos. ⁊ coxit pariter. fecitq;
mallas. ⁊ dedit inos draconī. ⁊ disrupt
ē draco. ⁊ dixit. Ecce quē colebas. qd
cū audissent babiloni indignati s̃ ue
hemiter. ⁊ gregari s̃ adūsū regē dixerūt.

Judeus factus ē rex. Bel destruxit.
⁊ draconē interfecit. ⁊ sacerdotes occidit.
Et dixerunt cū uenissent ad regem.
Trate nobis danclem. alioq̃m̄ interfi
cēt te ⁊ domū tuā. Vidit g̃ rex qd̄ u
ruerunt iēu uehement. ⁊ necessitate
opulsus tradidit eis danclem. Et mi
serūt eū in lacū leonū. ⁊ erat ibi dieb;
sex. Porro in lacu erant septē leones.
⁊ dabant eis cotidie duo corpa ⁊ due
oues. Et nūc n̄ data s̃ eis. ut deuoraret
danclem. Erat autē abacuc p̃pha iū
dea. ⁊ ipse coxerat pulmētū. ⁊ utri
uenit panes maluedolo. ⁊ ibat icam
pū ut ferret messorib;. Dixitq; anglis
dñi ad abacuc. fer prandiu qd̄ habes
in babilonē danieli. q̃ ē in lacu leonū.
Et dixit abacuc. Dñe. babilonē n̄ ui
di. ⁊ lacū nescio. Et apprehēdit eum
anglis dñi m̄nce ei. ⁊ portauit eū
capillo capitis sui. posuitq; eū in ba
bylone sup̃ lacū in impetu sp̃e sui. Et
clamauit abacuc dicens. Daniel serue
di. tolle prandiu qd̄ misit t̄ d̃s. Et
ait daniel. Recordat̄ enī es mei d̃s.
⁊ n̄ dereliquisti diligentes te. Surgēstq;
daniel comedit. Porro anglis dñi resti
tuit abacuc confestim in locū suum.
Venit g̃ rex die septima ut lugeret
danclem. Et uenit ad lacū ⁊ intro
spexit. ⁊ ecce daniel sedens in medio le
onū. Et exclamauit rex uoce magna
dicens. Magni es dñe d̃s danielis. ⁊ ex
traxit eū de lacu. Porro illos q̃ p̃di
tionis ei causa fuerant intronūit i
lacū. ⁊ deuorati s̃ in monitro corā eo.
Explicit daniel p̃pha. Incipit
prologus duodecimi
in idem prophetarū
ordo ē duodecimi p̃pharū

